

**ŠKOLA PRE MIMORIADNE NADANÉ DETI
A GYMNÁZIUM
Teplická 7, 831 02 Bratislava**

**Smernica Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia o výchove a
vzdelávaní intelektovo nadaných žiakov v Programe APROGEN z dňa
24. augusta 2009**

Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Teplická 7, 831 02 Bratislava podľa Zákona 245/2008 o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Vzdelávacieho programu pre 1. stupeň základnej školy so všeobecným intelektovým nadaním pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009, Vzdelávacieho programu pre 2. stupeň základnej školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu schváleného Ministerstvom školstva Slovenskej republiky pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009 a Vzdelávacieho programu pre gymnáziá pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním schváleným Ministerstvom školstva Slovenskej republiky pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009 vydáva Smernicu Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia v Bratislave o výchove a vzdelávaní intelektovo nadaných žiakov v Programe APROGEN, ktorou upravuje špecifické postupy tohto vzdelávacieho programu.

Čl. 1

Základné ustanovenia

Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium je výberovou všeobecno-vzdelávacou školou, ktorá sa od roku 1993 špecializuje na vzdelávanie mimoriadne nadaných detí v intelektovej oblasti a je zameraná na rozvíjanie nadpriemerného nadania, vysokých intelektových schopností, a to formou alternatívneho vzdelávacieho Programu APROGEN

autorky PhDr. Jolany Laznibatovej, CSc.. Ako jediná vzdelávacia inštitúcia pre nadané deti na Slovensku ponúka nadštandardné vzdelávanie nadaných od ich identifikácie, diagnostiky a nástupu do prvého ročníka až po maturitnú skúšku. Program APROGEN je komplexný kontinuálny vzdelávací program, ktorý zabezpečuje starostlivosť o nadaných žiakov od 5. - 6. do 18. - 19. rokov. Integrálnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu ako i ďalších postupov v rámci Programu APROGEN je psychologická starostlivosť pre žiakov. Rodičia podpisujú prehlásenie o tom, že sú oboznámení s koncepciou starostlivosti a podporovania nadaných žiakov ako i s výchovno-vzdelávacími postupmi v rámci Programu APROGEN. Potvrdzujú, že súhlasia s pedagogickými, psychologickými postupmi a psychologickými vyšetreniami, ktoré sa realizujú v rámci tohoto edukačného programu.

V prípade, že žiak nebude dosahovať študijné výsledky požadované školou, alebo sa bude nevhodne správať, porušovať povinnosti a neplniť kritériá uvedené v Školskom poriadku Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, bude vyradený zo vzdelávacieho Programu APROGEN. Zákonný zástupca žiaka po konzultáciách v škole je povinný zabezpečiť prestup dieťaťa na inú školu. Vzhľadom na dodržiavanie základného princípu zachovania kontinuity 13-ročného vzdelávacieho cyklu a jeho overenú nenarušiteľnosť, škola nevydáva rozhodnutia počas trvania celého edukačného procesu, t. j. škola nie je viazaná vydávaním rozhodnutia o vyradení žiaka z Programu APROGEN. V priebehu štúdia na škole zákonný zástupca žiaka dostáva iba Rozhodnutie o prijatí na Školu pre mimoriadne nadané deti a gymnázium a završením štúdia je vykonanie maturitnej skúšky žiakom, ktorý dostáva príslušnú dokumentáciu spojenú s ukončovaním štúdia na stredných školách podľa Zbierky zákonov č. 318/2008 Vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 23. júla 2008.

Všetky postupy vo výchovno-vzdelávacom procese sa realizujú v zmysle overeného a vyhodnoteného Programu APROGEN, ktorý bol obhájený dňa 22. mája 2007 na Bratislavskom samosprávnom kraji na základe vyhodnotenia a odporúčaní gestorských pracovísk Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského, Štátneho pedagogického ústavu a Výskumného ústavu detskej pedagogiky a patopsychológie.

Čl. 2

Prijímanie žiakov do 1. ročníka

Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium ako jediná škola svojho druhu na

Slovensku nerobí zápisy žiakov do prvého ročníka primárneho vzdelávania. Nominované deti musia primárne absolvovať psychologické vyšetrenie, resp. psychologickú diagnostiku medzinárodným štandardizovaným testom, pričom musia splniť hranicu nadania.

Ak dieťa splní kritérium nadpriemernej úrovne požadovaných intelektových schopností v rámci výberového procesu, je prizvané na osobný pohovor, počas ktorého dieťa absolvuje súbor vedomostných testov, v ktorých sa posudzuje zrelosť a vyspelosť dieťaťa.

Dieťa dostane rozhodnutie o prijatí do výchovno-vzdelávacieho Programu APROGEN:

1. ak má potvrdenú úroveň nadpriemerných intelektových schopností vyžadovanú Programom APROGEN.
2. Preukáže požadovanú úroveň vedomostí, zručností a taktiež zodpovedajúcu úroveň emocionálno-sociálnej a osobnostnej vyspelosti.

Čl. 3

Prijímanie žiakov do vyššieho ročníka

Škola predstavuje otvorený systém, a preto sa snaží v rámci Programu APROGEN poskytnúť šancu vzdelávať sa všetkým nadaným deťom, ktorým je diagnostikované nadanie aj v ktoromkoľvek vyššom ročníku. Každý žiak, ktorý má záujem o zaradenie do Programu APROGEN musí absolvovať psychologické vyšetrenie a vstupné vedomostné testy pre daný ročník. V prípade, že žiak vyhoví požiadavkám a kritériám školy, je zaradený do príslušného ročníka. Takýto žiak v rámci diagnosticko-pozorovacieho pobytu (ďalej DPP) sa adaptuje, prispôsobuje, pozoruje a hodnotí pedagogickou radou každý štvrtý rok. Študijné výsledky ako i úroveň správania sú vždy štvrtročne posudzované a vyhodnocované.

Žiaci, ktorí priebežne nedosahujú požadovanú úroveň v prospechu i v správaní v zmysle kritérií Školského poriadku Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia a pre ich individuálny rozvoj sa ukáže vhodnejší bežný vzdelávací program, môžu byť po odbornom pedagogicko-psychologickom posúdení kedykoľvek v priebehu školskej dochádzky preradení na pôvodnú školu. Preto musí byť program školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním dostatočne pružný a založený predovšetkým na obohacovaní a rozširovaní učiva, nie na akcelerácii.

Čl. 4

Pôsobenie žiaka na škole

Od žiaka zaradeného do Programu APROGEN sa vyžadujú vynikajúce výchovno-vzdelávacie výsledky a správanie na vysokej úrovni v zmysle kritérií Vnútorného poriadku Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia. Zároveň je požadovaná nadštandardná výkonnosť, reprezentácia a účasť na súťažiach a olympiádach.

Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium je škola projektového vyučovania. Súčasťou vyučovacieho procesu je vypracovanie ročníkovej práce, resp. projektovej práce, a jej úspešná prezentácia, ktorá je jednou zo základných podmienok postupu žiaka do vyššieho ročníka. Téma práce spolu s výsledným hodnotením sa uvádza na koncoročnom vysvedčení žiaka.

Ďalšou z podmienok postupu žiaka do vyššieho ročníka je:

- a) pre primárne vzdelávanie nesmie žiak dosiahnuť zo štvorstupňového slovného hodnotenia škály A, B, C a D stupeň C a D.
- b) pre nižšie a vyššie sekundárne vzdelávanie nesmie priemeru známok presiahnuť hodnotu 2,00.

Čl. 5

Postupy žiakov na vyšší stupeň ŠpMNDaG

Škola v rámci Programu APROGEN poskytuje komplexné alternatívne vzdelávanie intelektovo nadaného žiaka od 1. triedy až po ukončenie vzdelávania formou maturity.

Po vstupných testoch dieťaťa do prvého ročníka Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia absolvujú žiaci v pravidelných štvorročných cykloch psychologické testy na potvrdenie úrovne intelektových schopností. Popri tom žiaci absolvujú interné vedomostné testy, ktoré sú podmienkou postupu žiaka do vyššieho ročníka, resp. na vyšší stupeň vzdelávania v Programe APROGEN. Interné postupové skúšky sa konajú:

a) v štvrtom ročníku primárneho vzdelávania:

Testovanie pozostáva z vyšetrenia štandardizovaným psychologickým testom, vedomostného testu CENTAX, ako i písania Eseje - slohovej úlohy na zadanú tému.

b) v 5. ročníku nižšieho sekundárneho vzdelávania:

Testovanie pozostáva z vyšetrenia intelektovej úrovne na základe štandardizovaných psychologických testov a testovanie poznatkov, vedomostí a zručností z troch vedomostných oblastí: jazykovej, humanitnej a prírodovednej.

c) vo IV. ročníku osemročného gymnázia:

Testovanie pozostáva z náročnejšieho psychologického testu a testovania vedomostných oblastí: jazykovej, humanitnej a prírodovednej.

d) v VIII. ročníku osemročného gymnázia:

Testovanie pozostáva z psychologického testu, ako i výstupného potvrdenia úrovne schopností žiakov po absolvovaní Programu APROGEN. VIII. ročník je zároveň maturitným ročníkom a žiaci ho ukončujú maturitnou skúškou, ako potvrdením úspešnosti absolvovania Programu APROGEN.

O výsledkoch interných postupových testov sú žiaci a rodičia informovaní prostredníctvom kódov. Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium nevydáva písomné rozhodnutie o postupe žiaka do vyššieho ročníka. Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium nevydáva písomné rozhodnutie o postupe žiaka do vyššieho ročníka (pozri Čl. 1). O tom, či žiak postupuje alebo nepostupuje do vyššieho ročníka je rodič informovaný prostredníctvom triedneho učiteľa. Vzhľadom na skutočnosť nevydávania rozhodnutia odvolávací proces vo forme oficiálneho odvolania nie je možný. Rodič môže túto skutočnosť a ďalší postup konzultovať s vedením Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia, v tomto prípade s riaditeľkou školy.

Čl. 6

Diagnosticko-pozorovací pobyt žiaka na škole

Diagnosticko-pozorovací pobyt žiaka (ďalej DPP) trvá $\frac{1}{4}$ roka, vo výnimočných prípadoch sa doba pozorovania môže predĺžiť. Cieľom DPP je prostredníctvom pedagogicko-

psychologického pozorovania zistiť spôsobilosť dieťaťa, zaradiť sa do daného typu školy/triedy, resp. vhodnosť daného výchovno-vzdelávacieho systému pre žiaka v DPP. Počas DPP je dieťa žiakom pôvodnej školy. Po odsúhlasených ukončení DPP pedagogickou radou a po rozhodnutí riaditeľky školy sa žiak stáva riadnym žiakom Školy pre mimoriadne nadané deti.

Čl. 7

Preradenie, vyradenie žiaka z Programu APROGEN.

Pokiaľ žiak nespĺňa požiadavky stanovené výkonovými testami, jeho vnútorná motivácia učiť sa je nízka, jeho príprava na vyučovanie je nedostatočná, práca na hodinách je nesústredená a žiak nepodáva adekvátne výkony, môže byť preradený na inú školu. Analýza výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka sa realizuje za prítomnosti pedagóga, psychológa, vedenia školy a zákonných zástupcov žiaka. Pri takýchto žiakoch je dôležitý moment, aby dieťa netrpelo sústavným neúspechom a pocitom neschopnosti pri plnení náročných úloh. Prestup na inú školu zabezpečuje zákonný zástupca žiaka.

Ak žiak sústavne a opakovane narúša výchovno-vyučovací proces, bez snahy zmeniť svoje správanie a tým neporušovať školský vnútorný poriadok stanovený školou, je možné takého žiaka vyradiť z Programu APROGEN a preradiť ho na školu bežného typu.

Žiak môže využiť možnosť postúpiť do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka (§ 103 ods. 9 písm. d školského zákona), alebo možnosť absolvovať viac ročníkov počas jedného školského roka (§ 103 ods. 9 písm. e), a tým získať primárne vzdelanie po menej ako štyroch rokoch vzdelávania.

Čl. 8

Ukončovanie výchovy a vydávanie dokladov o získanom vzdelaní

Spôsob ukončovania štúdia na ŠpMNDaG sa riadi podľa zákona **č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov** v znení neskorších predpisov.

(1) Štúdium sa ukončuje maturitnou skúškou.

(2) Maturitnou skúškou sa na ŠpMNDaG ukončuje štúdium osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v gymnáziu.

Maturitná skúška

Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek a overenie toho, ako sú žiaci pripravení používať získané kompetencie v ďalšom štúdiu.

- (1) Žiak môže konať maturitnú skúšku len z vyučovacích predmetov okrem výchovných vyučovacích predmetov, najmä hudobná výchova, výtvarná výchova, etická výchova, uvedených v učebnom pláne školy, v ktorých sa vzdelával.
- (2) Maturitnú skúšku z cudzích jazykov vykoná žiak podľa úrovni jazykovej náročnosti Spoločného Európskeho referenčného rámca.
- (3) Žiak môže dobrovoľne konať maturitnú skúšku aj z ďalších predmetov. Vykonaním dobrovoľnej maturitnej skúšky sa rozumie aj absolvovanie len externej časti maturitnej skúšky alebo len internej časti maturitnej skúšky. V riadnom skúšobnom období môže žiak dobrovoľne konať maturitnú skúšku najviac z dvoch predmetov.

Žiak môže vykonať maturitnú skúšku len z predmetov:

Zoznam predmetov maturitnej skúšky

(1) Skupiny predmetov maturitnej skúšky sú

- a) cudzí jazyk,
 - b) spoločenskovedné predmety,
 - c) prírodovedné predmety,
 - d) ostatné predmety.
- (2) Skupinu predmetov cudzí jazyk tvoria predmety
- a) anglický jazyk,
 - b) nemecký jazyk,
 - c) španielsky jazyk,
- (3) Skupinu spoločenskovedných predmetov tvoria predmety
- a) dejepis,
 - b) geografia,
 - c) náuka o spoločnosti,
 - d) občianska náuka.
- (4) Skupinu prírodovedných predmetov tvoria predmety
- a) biológia,
 - b) fyzika,
 - c) chémia,
 - d) informatika,
 - e) matematika.
- (5) Skupinu ostatných predmetov tvoria predmety
- a) ekonomika,
 - b) latinčina,
 - c) slovenský jazyk a literatúra,
 - d) ďalší predmet z učebného plánu školského vzdelávacieho programu po schválení Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

Externá časť a interná časť maturitnej skúšky

(1) Predmety, ktoré majú externú časť maturitnej skúšky, sú:

- a) anglický jazyk,
- b) matematika,
- c) nemecký jazyk,
- d) slovenský jazyk a literatúra,
- e) španielsky jazyk,

(2) Predmety, ktoré majú písomnú formu internej časti maturitnej skúšky, sú:

- a) anglický jazyk,
- b) nemecký jazyk,

c) slovenský jazyk a literatúra,

d) španielsky jazyk,

(3) Žiak s vývinovými poruchami učenia alebo žiak so sluchovým postihnutím môže vykonať maturitnú skúšku len z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky z predmetov:

a) anglický jazyk,

b) nemecký jazyk,

c) španielsky jazyk,

Skladba predmetov maturitnej skúšky na ŠpMNDaG

(1) Maturitnú skúšku na gymnáziu tvoria štyri predmety, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Predmety maturitnej skúšky pre gymnáziá sú

a) slovenský jazyk a literatúra,

b) povinný predmet zo skupiny predmetov cudzí jazyk,

c) voliteľný predmet zo skupiny prírodovedných alebo spoločenskovedných alebo ostatných predmetov,

d) ďalší voliteľný predmet.

Prihlásenie žiaka na maturitnú skúšku

(1) Žiak posledného ročníka do 30. septembra písomne oznámi triednemu učiteľovi predmety, ktoré si na maturitnú skúšku zvolil. Žiak so zdravotným znevýhodnením oznámi aj spôsob vykonania maturitnej skúšky.

(2) Zmenu predmetov alebo zmenu spôsobov vykonania maturitnej skúšky alebo dodatočné prihlásenie podľa odsekov 1 a 2 žiak písomne oznámi triednemu učiteľovi najneskôr do 15. októbra; riaditeľ školy môže v osobitných prípadoch, najmä ak ide o dlhodobý pobyt v zahraničí, zdravotný stav, povoliť iný termín, najneskôr do 31. januára.

Organizácia maturitnej skúšky

(1) Pri ústnej forme internej časti maturitnej skúšky si žiak žrebuje jedno zo schválených zadaní.

(2) Riaditeľ strednej školy na návrh predmetovej komisie schvaľuje do 31. marca maturitné zadania jednotlivých predmetov ústnej formy internej časti maturitných skúšok, ktorých súčasťou je aj zoznam učebných pomôcok, ktoré môže žiak používať

(3) Maturitné skúšky z jednotlivých predmetov, okrem externej časti a písomnej formy internej časti, sa konajú pred predmetovou maturitnou komisiou. V jednom dni môže predmetová maturitná komisia vyskúšať najviac 24 žiakov.

(4) Čas vyčlenený pre jednotlivé časti a predmety maturitnej skúšky je 20 minút. **Informatika?**

(5) Pri konaní maturitnej skúšky sa za jednu hodinu maturitnej skúšky považuje čas 60 minút.

Klasifikácia a hodnotenie ukončovania štúdia

(1) Klasifikácia žiaka na maturitnej skúške alebo záverečnej pomaturitnej skúške môže byť vyjadrená percentom úspešnosti alebo stupňom prospechu.

(2) Výsledky klasifikácie externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky oznámi riaditeľ školy žiakovi najneskôr desať dní pred termínom konania internej časti maturitnej skúšky. Ak sa hodnotenie internej časti maturitnej skúšky okrem jej písomnej formy výrazne odlišuje od dosiahnutých výsledkov žiaka počas jeho štúdia

z predmetu maturitnej skúšky, pri výslednej známke internej časti maturitnej skúšky sa prihliada na stupne prospechu žiaka z tohto predmetu počas jeho štúdia.

Uznávanie náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka

Riaditeľka ŠpMNDaG v Bratislave uznáva náhradu maturitnej skúšky podľa Európskeho referenčného rámca jazykov iba v prípade, že žiak dosiahol úroveň C1.

Doklady o získanom vzdelaní

(1) Žiakovi, ktorý úspešne vykonal maturitnú skúšku, sa vydá vysvedčenie o maturitnej skúške najneskôr do piatich dní od konania poslednej časti maturitnej skúšky. Na vysvedčení je uvedené hodnotenie žiaka v jednotlivých predmetoch externej časti maturitnej skúšky vrátane percentilu a všetkých foriem internej časti maturitnej skúšky. Na vysvedčení sa uvedie dátum konania poslednej časti maturitnej skúšky.

(2) V prípade uznania náhrady maturitnej skúšky (pozri Uznávanie náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka) bude výsledok uvedený na maturitnom vysvedčení.

(3) K vysvedčeniu o maturitnej skúške vydá škola dodatok, ktorý obsahuje podrobnosti o absolvovanom vzdelávacom programe. Absolvent dostane dodatok k vysvedčeniu alebo k absolventskému diplomu súčasne s vysvedčením alebo diplomom.

(4) Doklady o získanom vzdelaní sú verejné listiny.

Čl. 8

Spolupráca rodiča a školy

Výchovno-vzdelávací proces a starostlivosť o mimoriadne nadaného žiaka na Škole pre mimoriadne nadané deti a gymnáziu sa uskutočňuje na základe intenzívnej spolupráce rodiča a školy. Rodič je od vstupu svojho dieťaťa do 1. ročníka primárneho vzdelávania podrobne informovaný o Programe APROGEN, o spôsobe výučby a hodnotenia žiakov o postupe, preradovaní a prípadnom vyradovaní žiaka.

Komunikácia a spôsob informovania sa realizuje prostredníctvom každoročného Dňa otvorených dverí spravidla vo februári, triednych aktívov združení rodičov školy, psychologického poradenstva, konzultačných hodín pedagogických a odborných zamestnancov, osobných stretnutí rodičov s pedagogickými a odbornými zamestnancami a s vedením školy (realizáciu pozri v Školskom poriadku Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia), žiackej knižky na 1. stupni primárneho vzdelávania a internetovej žiackej knižky v 5. ročníku a na osemročnom gymnáziu.

Čl. 9

Účinnosť

Smernica bola prerokovaná 26. augusta 2011 na pedagogickej rade.

V Bratislave 26. 8. 2011

.....

PhDr. Jolana Laznibatová, CSc.

riaditeľka školy

Smernica nadobúda platnosť 10. septembra 2011